

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 133

August-septembrie 2010

***Mangouras c. Spaniei* - 12050/04**

Hotărâre din 28.9.2010 [MC]

Articolul 5

Articolul 5-3

Asigurarea prezenței la proces

Liberat în timpul procedurii

Suma înaltă a cauțiunii fixată căpitanului unei nave responsabile de poluare maritimă: *absența violării*

În fapt – Reclamantul, de naționalitate greacă, era căpitanul navei *Prestige* care, în timp ce naviga de-a lungul coastelor spaniole, a deversat în Oceanul Atlantic 70 000 de tone de combustibil pe care îl transporta, din cauza deschiderii unei țevi de apă în coca vasului. Deversarea încărcăturii a provocat o catastrofa ecologică, ale cărei efecte asupra faunei și florei marine s-au resimțit mai multe luni după și care s-au propagat până la coastele franceze. O investigație penală a fost deschisă și judecătorul de instrucție a ordonat plasarea în detenție provizorie a reclamantului, cu posibilitatea eliberării după plata unei cauțiuni de 3. 000.000 euro. Judecătorul de instrucție a pus accentul pe atitudinea pe care a avut-o reclamantul, care ar putea constitui un delict împotriva resurselor naturale și a mediului înconjurător, cât și un delict de nesupunere autorităților administrative. Gravitatea delictelor prezumate și naționalitatea străină a reclamantului, care nu avea legături deosebite cu Spania, justificau, în opinia judecătorului, cuantumul înalt al cauțiunii. Reclamantul a solicitat repunerea sa în libertate și, cu titlu subsidiar, micșorarea cauțiunii la 60 000 EUR, sumă pe care acesta o considera mai potrivită situației sale personale. Judecătorul de instrucție a respins cererea pe motiv că gravitatea delictelor prezumate justificau menținerea în detenție provizorie. Referitor la suma cauțiunii, acesta a reiterat argumentele enunțate anterior și a precizat că prezența reclamantului la proces este esențială pentru elucidarea faptelor survenite după apariția apei în coca vasului. Atât recursul *de reforma*, cât și apelul reclamantului au fost respinse. Judecătorul de instrucție a consemnat depunerea unei garanții bancare în mărimea sumei cauțiunii impuse și

a acordat în consecință și sub anumite condiții libertatea provizorie reclamantului. Recursul *amparo* prin care reclamantul a sesizat Tribunalul Constituțional pentru a contesta cuantumul cauțiunii, a fost declarat inadmisibil. Ulterior, autoritățile spaniole au permis întoarcerea reclamantului în țara sa natală, unde locuiește în prezent, sub supravegherea administrației grecești de a veghea asupra respectării controlului periodic cărui reclamantul era supus în Spania. Astfel, acesta trebuie să se prezinte o dată la 15 zile la comisariatul de pe insula sa natală sau din Atena. În prezent, procedura penală asupra fondului este în curs.

Printr-o hotărâre din 8 ianuarie 2009, o cameră a Curții a conchis, în unanimitate, asupra absenței unei violări a articolului 5 § 3 (a se vedea Nota informativă nr. 115).

În drept – Articolul 5 § 3: Curtea reamintește că o cauțiune poate fi impusă doar atâta timp cât prevalează motive care justifică detenția persoanei în cauză și că autoritățile trebuie să fixeze cu atenție o cauțiune corespunzătoare situației precum și să decidă dacă menținerea în detenție a unei persoane acuzate este sau nu indispensabilă. În plus, dacă cuantumul cauțiunii trebuie să fie apreciat, în principal, în raport cu persoana în cauză și resursele sale, totuși nu este nerezonabil, în anumite circumstanțe, de a ține, de asemenea, cont de amploarea prejudiciului imputat. Reclamantul a fost privat de libertatea timp de 83 de zile și a fost liberat prin depunerea unei garanții bancare de 3.000.000 EUR. Dacă cuantumul cauțiunii depășea, în mod clar, resursele personale de care dispunea reclamantul, instanțele naționale au luat în considerare, în afară de situația sa personală, gravitatea delictului de care era acuzat, cât și de „mediul său profesional”. Curtea trebuie, prin urmare, să examineze dacă o asemenea abordare este conformă articolului 5 § 3. Asupra acestui aspect, Curtea consideră că noi realități trebuie luate avute în vedere la interpretarea cerințelor articolului 5 § 3, și anume preocuparea în creștere și legitimă față de delictele împotriva mediului înconjurător, cât și tendința de a recurge la dreptul penal ca mijloc de aplicare în practică a obligațiilor în domeniul mediului, impuse de dreptul european și internațional. Reamintind că un nivel înalt de protecție a drepturilor omului implică, în paralel, o fermitate ridicată față de atingerile aduse valorilor fundamentale a societăților democratice, aceasta consideră că nu este exclus ca mediul profesional al activității în cauză trebuie să fie luat în considerare la determinarea cuantumului cauțiunii în scopul garantării eficacității acesteia. Având în vedere caracterul excepțional al acestei cauze și consecințele deosebit de grave provocate de o poluare maritimă de o rară amploare, nu este surprinzător că autoritățile judiciare au adaptat cuantumul cauțiunii la nivelul răspunderii angajate astfel încât persoanele responsabile să nu aibă interes să se sustragă justiției, abandonând cauțiunea. Nu este sigur că o cauțiune care lua în considerare doar resursele reclamantului ar fi fost suficient pentru a asigura prezența reclamantului la ședință. De altfel, faptul că depunerea cauțiunii a fost efectuată de asiguratorul armatorului confirmă că instanțele spaniole, referindu-se la „mediul profesional” al reclamantului, în mod corect au considerat că acesta avea legături cu persoane capabile să depună cauțiunea.

Astfel, instanțele spaniole au ținut în mod suficient cont de situația personală a reclamantului, în special de statutul său de angajat al armatorului, de legăturile sale profesionale cu persoane capabile să depună cauțiunea, de naționalitatea sa, de domiciliul său, cât și de absența legăturilor în Spania și de vârsta sa. Având în vedere contextul special al cauzei și consecințele catastrofale asupra mediului precum și cele economice a deversării încărcăturii/cargo-ului, în mod corect au fost luate în considerare gravitatea infracțiunilor în cauză și amploarea prejudiciului imputat reclamantului.

Concluzie: absența violării (zece voturi contra șapte).

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.